Občina Tolmezzo

PROJEKT DANTE

Akcijski načrt

Čezmejna literarna pot DANTE

Aktivnost 1.3 – rezultat (Deliverable) D.1.3.3

Končna različica v slovenskem jeziku

17. oktober 2026

Akcijski načrt je pripravilo podjetje Euroservis po naročilu Občine Tolmezzo/Tolmeč

Kazalo

0. Uvod in namen akcijskega načrta 4
1. Cilji akcijskega načrta 5
1.2 Povezava s kandidaturo za naziv Kulturna pot Sveta Evrope in s potjo *Il Cammino di Dante* 5
1.3 Dva ciljna segmenta (posamezniki / organizacije in institucije) 5
2. Metodološki pristop 7
2.1 Povzetek kontekstualne analize in SWOT analize (s sklicevanjem na Strateški dokument) 7
2.2 Participativni proces: 3 delavnice po metodi World Café 10
3. Od vedenja ciljnih skupin do ukrepov 11
3.1 Motivacija in vedenje ciljnih skupin 11
3.2 Segmentacija in prednostne naloge po posameznem segmentu 12
4. Pozicioniranje in identiteta čezmejne literarne poti 14
4.1 Identiteta in razlikovanje: ukrepi za pozicioniranje 14
4.2 Ovrednotenje naravne in nesnovne dediščine: konkretni ukrepi 14
5. Akcijski načrt za trženjski splet 19
5.1 Izdelek/storitev – ukrepi 19
5.2 Cena – ukrepi 19
5.3 Distribucija/kanali – ukrepi 19
5.4 Promocija in komuniciranje – ukrepi 20
5.5 Ljudje – ukrepi 20
5.6 Procesi – ukrepi 20
5.7 Fizični dokazi – ukrepi 21
6. Matrika ukrepov in časovni načrt 22
6.1 Pilotni ukrepi 22
6.2 Ukrepi za konkurenčnost ponudnikov storitev 33
6.3 Prihodnji projekti literarnega turizma 33

6.4 Odgovornosti partnerjev in časovnica izvajanja 34
7. Krepitev zmogljivosti in vključevanje deležnikov 36
8. Povzetek dejavnosti in faz izvajanja 37
8.1 Povzetek ključnih ukrepov 37
8.2 Časovnica in faze izvajanja 37
8.3 Priporočila za institucionalno podporo, financiranje in upravljanje poti 38
8.4 Merila za certifikacijo Kulturna pot Sveta Evrope 40
8.5 Umestitev ukrepov v okvir 5 C iz Budimpeštanske deklaracije 41
9. Načrt spremljanja in kazalniki 43
9.1 Opredelitev kazalnikov 43
9.2 Povezava s programskim kazalnikom 3.1.2 43
10. Analiza tveganj 45
11. Zaključki 46
12. Povzetek za javnost (Citizen Summary) 47

0. Uvod in namen akcijskega načrta

Projekt DANTE – »Trajnostne in odporne kulturne prakse za inovativno in celostno ponudbo literarnega turizma« (Sustainable and Resilient Cultural Practices for an Innovative and Integrated Literary Tourism Offer) – sofinancira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru programa Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027. Projekt poteka od 19. aprila 2024 do 18. oktobra 2026 in združuje šest partnerjev iz Italije in Slovenije pod koordinacijo Občine Izola – Comune di Isola (vodilni partner, LP): Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina (PP2), Tolminski muzej (PP3), Občina Tolmezzo (PP4), Inštitut IRRIS za raziskave, razvoj ter strategije družbe, kulture in okolja (PP5) in Občina Ceggia (PP6), ob sodelovanju pridruženih partnerjev Društva slovenskih pisateljev, EZTS GO/GECT GO in Fundacije de Claricini Dornpacher.

Akcijski načrt je rezultat aktivnosti 1.3 »Priprava akcijskih načrtov na podlagi skupne strategije za trajnostno, odporno in vključujočo turistično ponudbo« ter predstavlja rezultat (deliverable) D.1.3.3 projekta. Gre za operativni prevod »Strategije literarne čezmejne poti DANTE« (Strateški dokument, D.1.2.2, december 2025): kazalo in vsebina tega akcijskega načrta neposredno izhajata iz strukture in analiz strategije, dopolnjena s posebnimi zahtevami vloge za prijavo projekta (Application Form, različica 7.0) ter z idejami, predlogi in konkretnimi ukrepi, zbranimi na treh participativnih delavnicah po metodi World Café, izvedenih v okviru rezultata D.1.3.1.

Akcijski načrt je pripravljen v italijanskem in slovenskem jeziku ter zasnovan kot operativno delovno orodje, katerega namen je prevesti strateško vizijo projekta v organiziran nabor konkretnih ukrepov z ustreznimi odgovornostmi, časovnico in kazalniki spremljanja, v podporo čezmejnemu upravljanju literarne poti DANTE in njeni kandidaturi – v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante* – za pridobitev naziva Kulturna pot Sveta Evrope (Cultural Routes of the Council of Europe).

1. Cilji akcijskega načrta

Splošni cilj projekta DANTE, kot izhaja iz referenčnega Strateškega dokumenta (D.1.2.2), je okrepiti regionalno povezljivost čezmejnega literarnega turizma med Italijo in Slovenijo. Pot sestavlja pet itinerarjev, zasnovanih po metodi zgodbarjenja (storytelling): teh pet smeri bo sestavljalo tudi skupno literarno pot (prim. pogl. 4.2). Ta cilj se uresničuje z oblikovanjem celostne, čezmejne, trajnostne in prilagodljive literarne destinacije, ki lahko ponudi kulturni in »počasni (slow)« turizem, ki temelji na modelu upravljanja, ki si ga delita obe strani meje. Poleg tega cilja povezljivosti projekt uresničuje tudi globlji, preobrazbeni cilj: spremeniti pristop k dediščini čezmejne regije ter jo ovrednotiti prek literarnih poti in skupne strategije, usmerjene v trajno in trajnostno dvigovanje turistične ponudbe območja.

Širši strateški cilj je sinergijska povezava med Čezmejno literarno potjo DANTE in potjo *Il Cammino di Dante*, s perspektivo, da celotna pot pridobi certifikat v okviru programa Cultural Routes of the Council of Europe. Ta povezava ni zgolj simbolna: akcijski načrt in z njim povezan časovni načrt izvajanja že od faze načrtovanja upoštevata in vključujeta merila, potrebna za pridobitev certifikata (prim. pogl. 8.4), s čimer je zagotovljeno, da se pot DANTE razvija v polni skladnosti s standardi Sveta Evrope in da se lahko organsko poveže z že priznano mrežo poti *Il Cammino di Dante* ter izkoristi njeno mednarodno prepoznavnost.

1.2 Povezava s kandidaturo za naziv Kulturna pot Sveta Evrope in s potjo *Il Cammino di Dante*

Strateški dokument izrecno določa, da morata akcijski načrt in z njim povezana časovnica izvajanja vključevati merila, potrebna za kandidaturo DANTE za naziv »Cultural Routes of the Council of Europe«, v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante*, prvo romarsko potjo na svetu, ki ni posvečena svetniku, temveč vélikemu pesniku (Sommo Poeta). Operativna merila so podrobneje obravnavana v poglavju 8.4.

1.3 Dva ciljna segmenta (posamezniki / organizacije in institucije)

Drugi steber ciljev zadeva opredelitev in ovrednotenje dveh glavnih segmentov javnosti, na katera je umerjena celotna zasnova akcijskega načrta z različnimi, prilagojenimi trženjskimi pristopi.

Prvi segment sestavljajo posamezniki. Strokovna literatura s tega področja literarne turiste pogosto povezuje z dinamiko nostalgije (Squire, 1993; Herbert, 1995, 2001;

Robinson, Andersen, 2002), Urry (1995, 2002) pa jim pripisuje »romantični pogled« (romantic gaze) in ugotavlja, da je pri literarnih turistih z visoko izobrazbo (Herbert, 2001) namernost obiska literarne destinacije še posebej izrazita. Znotraj tega segmenta se razlikujeta dve podskupini: na eni strani obiskovalci, za katere so literatura in njeni avtorji glavni motiv potovanja, na drugi pa tisti, ki na literarne destinacije naletijo nenačrtovano (Herbert, 1996). Segment vključuje tako strokovnjake iz akademskega in raziskovalnega sveta kot tudi in predvsem turiste, ki jih privlačijo različne oblike kulturnega potovanja. Skupna značilnost je zanimanje za branje in občutljivost za prepletanje znanja, izkušnje in čustev, ki jih lahko ponudi literarni turizem: čeprav gre za nišno javnost, literarni turizem vsebuje razsežnost pripadnosti in skupnostne povezanosti, ki jo akcijski načrt namerava ovrednotiti, tudi prek posebnih person za različne tipologije individualnih obiskovalcev (primarni in sekundarni ciljni segment).

Drugi segment predstavljajo organizacije in institucije, za katere literarna dediščina deluje kot gonilo in zagon turističnih tokov. Gre za strateško pomemben segment, saj deluje kot kanal posrednega trženja, ki dopolnjuje neposredno trženje, usmerjeno k posameznikom, in ker prispeva k zagotavljanju dodane vrednosti celotni turistični ponudbi, saj spodbuja odkrivanje posameznih krajev na poti in oblike turizma, ki lahko ustvarijo pozitivne gospodarske učinke za vključena območja. Sodelovanje med lokalnimi oblastmi, kulturnimi institucijami, turističnimi združenji in zasebnimi podjetji, ki ga Strateški dokument izpostavlja kot vzvod rasti sektorja, omogoča oblikovanje organskih in celostnih paketov literarnega turizma.

Za oba segmenta Strateški dokument predvideva podrobnejšo segmentacijo, ki temelji na namenu potovanja, nakupnem vedenju ter demografskih, ekonomskih, psihografskih in geografskih značilnostih (prim. pogl. 3.2), na podlagi katere akcijski načrt oblikuje poseben in ciljno usmerjen trženjski splet za vsak segment in podsegment (prim. pogl. 5).

2. Metodološki pristop

2.1 Povzetek kontekstualne analize in SWOT analize (s sklicevanjem na Strateški dokument)

Okvir referenčnih strategij in politik

Analiza konteksta, izvedena v Strateškem dokumentu (pogl. II), kaže, da je literarni turizem na evropski, nacionalni in regionalni ravni že priznan kot strateška sestavina trajnostnega kulturnega turizma. Na evropski ravni so relevantne smernice UNESCO za varovanje svetovne kulturne dediščine ter usmeritev EU k vključevanju kulturnega turizma v politike trajnostnega turizma. V Italiji nacionalna strategija razvoja turizma (PST 2023–2027) namenja vse večji poudarek kulturnemu in literarnemu turizmu; na regionalni ravni Veneto podpira ovrednotenje kulturne dediščine in lokalnih tradicij, medtem ko ima Furlanija - Julijska krajina razčlenjen pravni okvir, ki ga sestavljajo deželni zakon št. 21 z dne 9. decembra 2016 (Disciplina delle politiche regionali nel settore turistico e dell'attrattività del territorio regionale, nonché modifiche a leggi regionali in materia di turismo e attività produttive – ureditev deželnih politik na področju turizma in privlačnosti deželnega ozemlja), deželni zakon št. 23 z dne 25. septembra 2015 (Norme regionali in materia di beni culturali – deželni predpisi o kulturnih dobrinah), deželni zakon št. 16 z dne 11. avgusta 2014 (Norme regionali in materia di attività culturali – deželni predpisi o kulturnih dejavnostih) ter deželni zakon št. 2 z dne 25. februarja 2016 (Istituzione dell'Ente regionale per il patrimonio culturale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia (ERPAC) e disposizioni urgenti in materia di cultura – ustanovitev Deželne ustanove za kulturno dediščino Avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine (ERPAC) in nujne določbe na področju kulture). Gre za predpise, ki urejajo turistično promocijo in privlačnost območja, varstvo, ovrednotenje in dostopnost kulturnih dobrin, podporo kulturnim dejavnostim in prireditvam (festivali, razstave, pobude za širjenje znanja) ter upravljanje deželne kulturne dediščine, torej področja, na katera se navezujejo ukrepi literarnega turizma, predvideni v tem akcijskem načrtu. Na slovenski strani slovenska turistična strategija 2022–2028 (»Zelena butičnost«) namenja pomembno vlogo kulturnemu turizmu v ravnovesju z naravno ponudbo, zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) pa ureja ohranjanje in turistično rabo kulturnih spomenikov.

Primerjava obeh nacionalnih kontekstov kaže na precejšnjo asimetrijo: Italija ima bolj razvit ekosistem literarnega turizma (literarni parki, ki jih usklajuje Associazione Parchi Letterari, pot *Il Cammino di Dante* kot prva nereligiozna pot na svetu, na desetine festivalov v Furlaniji - Julijski krajini in Venetu – Pordenonelegge, È Storia, Mittelfest, nagrada Hemingway), medtem ko je ponudba v Sloveniji bolj razdrobljena, osredotočena

na avtorje, kot so Cankar, Prešeren, Levstik, Zofka Kveder, na Pot slovenskih pisateljev (več kot 700 km, 104 rojstne hiše pisateljev) in na festivale, kot so Vilenica, Dnevi poezije in vina, Fabula, z omejujočimi dejavniki, kot so nižje investicije/promocija in slabša mednarodna prepoznavnost slovenskih avtorjev. Ta razlika krepi logiko čezmejnega sodelovanja projekta DANTE.

Dejavniki povpraševanja po literarnem turizmu

Svetovni trg literarnega turizma je bil leta 2024 vreden 2,4 milijarde USD, s pričakovano letno rastjo 3,3 % do leta 2034 in rastjo zanimanja med milenijci za +60 %. Festivali predstavljajo najpomembnejši segment (37,6 % vrednosti trga v letu 2024), spletne rezervacije pokrivajo 48,4 % trga (TripAdvisor, Airbnb Experiences), družbena omrežja (Instagram, TikTok/BookTok) pa širijo javnost in prepoznavnost segmenta. Posebna anketa partnerstva DANTE (316 anketirancev, 257 veljavnih) je pokazala, da 45,9 % vprašanih literarni turizem ocenjuje kot »zelo pomemben«; najpogosteje omenjena korist je povečanje regionalnih turističnih tokov (50,97 %). Najbolj privlačni kraji, povezani z Dantejem, so Devin in Oriago (69,89 %), Tolmin in Dantejeva jama v Zadlaški dolini (61,93 %), Tolmeč in Videm (43,18 %), Izola (34,09 %) ter Cerkniško jezero (20,45 %). 96,5 % vprašanih meni, da lahko kulturne poti ovrednotijo dediščino obeh držav, čeprav znaten delež svojo podporo pogojuje s tem, da ne pride do povečanja emisij CO_2 in da se spoštuje obstoječa arhitektura, kar je ključno sporočilo za usmeritev akcijskega načrta k ukrepom z nizkim vplivom na okolje in krajino.

SWOT analiza čezmejnega literarnega turizma

Na podlagi delavnic s projektnimi partnerji in deležniki je bila pripravljena SWOT analiza, ki je usmerila strateške odločitve projekta DANTE:

Prednosti	Slabosti
1. Utrjeno znanje in izkušnje partnerjev na področju literature, kulturne dediščine ter interpretacije/vodenja 2. Predhodne izkušnje pri izvedbi festivalov in dogodkov 3. Obstoječa turistična ponudba in destinacije, na katerih je mogoče graditi 4. Razširitev obsega ponudbe zaradi medsektorskega sodelovanja strokovnjakov	1. Nejasno opredeljene odgovornosti med deležniki in razdrobljeno sodelovanje 2. Pomanjkanje dolgoročne zaveze in stabilnega sistemskega financiranja 3. Visoki začetni stroški za digitalno infrastrukturo in komuniciranje 4. Medsebojno nezaupanje med javnim in zasebnim sektorjem
Priložnosti	**Nevarnosti**
1. Razvoj novega turističnega segmenta, ki dopolnjuje in bogati obstoječo ponudbo 2. Krepitev kulturne dediščine in skupnega pripovedovanja zgodb 3. Gradnja čezmejne skupnosti prek skupnih turističnih paketov 4. Ovrednotenje lokalnih/obrobnih krajev, ki so danes manj znani 5. Privabljanje novih segmentov javnosti zahvaljujoč novim tehnologijam (VR, AR, UI) 6. Ustvarjanje novih delovnih mest in gospodarskih priložnosti	1. Možen odpor lokalnih skupnosti do sprememb 2. Nasprotje med komercialnimi prioritetami in prioritetami kulturnega varstva 3. Slaba komunikacija in sodelovanje med akterji na trgu 4. Težave pri usklajevanju prioritet med italijansko in slovensko ekipo 5. Tveganje množičnega turizma, ki je v nasprotju s trajnostno usmerjeno ponudbo 6. Upravne ovire pri infrastrukturnem razvoju in dostopu do financiranja

Na podlagi presečišča elementov SWOT analize je Strateški dokument opredelil pet strateških stebrov, ki neposredno usmerjajo ukrepe akcijskega načrta: infrastrukturni razvoj in izboljšave na področju izobraževanja oziroma usposabljanja; sodelovanje in gradnja zaupanja med deležniki; ovrednotenje digitalnih orodij; povezovanje literarnega turizma z obstoječo ponudbo; varovanje avtentičnosti in preprečevanje prekomernega turizma.

Prečni interpretativni ključ: okvir 5 C

Kot dopolnilo k razdelitvi tega akcijskega načrta po poglavjih se kot prečni interpretativni ključ uporablja okvir »5 C«, kot jih opredeljuje Budimpeška deklaracija o svetovni

dediščini (2002) – Verodostojnost (Credibility), Ohranjanje (Conservation), Krepitev zmogljivosti (Capacity-Building), Komuniciranje (Communication), Skupnost (Community). Ta na evropski ravni priznani okvir omogoča preverjanje celotnega ravnovesja načrta med različnimi razsežnostmi in krepi njegovo berljivost z vidika kandidature za certifikat Cultural Routes (prim. pogl. 8.4); celovita umestitev ukrepov akcijskega načrta v ta okvir je podana v poglavju 8.5.

Okvir »5 C« Budimpeške deklaracije (2002)

2.2 Participativni proces: 3 delavnice po metodi World Café

Za oblikovanje operativnih vsebin akcijskega načrta so bile, kot je predvideno v rezultatu D.1.3.1, izvedene tri participativne delavnice po metodi World Café, namenjene deležnikom s področja kulture, turizma, izobraževanja, nevladnega sektorja in javne uprave:

1. **Izola, 19. december 2025 – 13 udeležencev (občinska uprava, turistična organizacija, kultura, društva), razdeljenih na 3 tematske mize (vzpostavitev poti, interpretacija/pripovedovanje zgodb/digitalizacija, kultura – turizem – lokalno gospodarstvo);**
2. **Benetke, 31. marec 2026 – 18 deležnikov (univerza, knjižnice, deželna uprava, lokalne skupnosti, naravni parki, podjetja), 3 tematske mize z rotacijo udeležencev;**
3. **Furlanija - Julijska krajina (Videm), 11. november 2025 in 19. februar 2026 – približno 50 deležnikov, povezanih s kulturnim turizmom (vodniki, založniki, avtorji, gostinstvo), 4 tematske mize (okolje in krajina, javnosti in dostopnost, digitalizacija in inovacije, storitve in lokalne izkušnje).**

Skupno je bilo v tri dogodke vključenih približno 81 deležnikov. Metoda World Café je predvidela delovne mize, ki so jih zasedale skupine od 4 do 6 oseb z različnimi profili. Udeleženci so se vrstili med posameznimi krogi razprave, strukturirano zbirali ideje (»harvest«) in jih na koncu predstavili v plenarni obliki. Zbrane ideje, pobude in operativni predlogi so bili sistematizirani in razvrščeni po poglavjih akcijskega načrta v dokumentu »Povzetek delavnic World Café DANTE« (priloga), ki predstavlja delovno podlago za poglavja 4, 5, 6 in 7 tega dokumenta.

3. Od vedenja ciljnih skupin do ukrepov

3.1 Motivacija in vedenje ciljnih skupin

Analiza razlogov za obisk literarnih poti

Strateški dokument (pogl. III) na podlagi strokovne literature (Herbert, 1996, 2001; Robinson in Andersen, 2002) razlikuje med »primarnimi« literarnimi turisti, za katere so literatura in njeni avtorji glavni motiv potovanja, in »sekundarnimi« turisti, ki literarni kraj obiščejo v okviru potovanja, motiviranega z nečim drugim. To razlikovanje, ki sta ga Gentileschi in Brown (2015) razširila v osem podtipov (romanje na literarni kraj; obisk prizorišč določenih del; privlačnost krajev, povezanih z literarnimi liki; destinacije, ki so postale znane zaradi slovesa dela; narativni/potovalni turizem; filmski turizem, povezan z literarnimi priredbami; literarni festivali; turizem knjigarn), predstavlja konceptualno podlago, na kateri je bila zgrajena segmentacija poti DANTE (prim. 3.2). Posebna anketa med deležniki projekta to razlago potrjuje, saj kot glavne dejavnike privlačnosti navaja literarne parke (59,14 %), druge kulturne znamenitosti (49,42 %), interaktivne vodene oglede (44,75 %), naravne znamenitosti (41,25 %), digitalne/IKT vsebine (33,46 %), »sobe spomina« (26,85 %) in poti, usmerjene v dostopnost (24,90 %).

Dejavniki nakupnega vedenja

Nakupno vedenje obiskovalcev literarnega turizma je bilo analizirano z razlikovanjem štirih skupin dejavnikov: osebnih/motivacijskih, psihografskih, socialnih in kulturnih. Za načrtovanje promocije poti Strateški dokument uporablja model Herberta (1996), ki opredeljuje elemente, ki jih je treba upoštevati pri oblikovanju ponudbe in komuniciranja: opredelitev infrastrukture in interpretativnih vsebin; merila za promocijo kraja in skladnost vizualne identitete; dostopnost; prepoznavnost avtorja ali referenčne literarne osebnosti; skladnost z drugimi značilnostmi in usmeritvami območja; opredelitev diferenciranih dejavnosti za posebej literarne interese in za splošnejše interese javnosti. Isti dejavniki neposredno usmerjajo odločitve akcijskega načrta za trženjski splet (prim. pogl. 5), zlasti ukrepe promocije in komuniciranja (pogl. 5.4).

Od vedenja do operativnih prednostnih nalog

Na ravni odločanja se Strateški dokument sklicuje na študijo Bu in soavtorjev (2021), ki obiskovalce glede na stopnjo literarne vpletenosti razdeli v tri skupine: 1) literarno nevtralne, 2) navdihnjene in 3) močno motivirane. Poleg tega opredeljuje ponavljajoče se motive literarnega turizma, ki jih je mogoče pripisati kulturnemu in duhovnemu bogatenju, želji po soočenju z zgodovino in dediščino ter iskanju avtentične izkušnje. Iz tega izhaja, da je ocena obiskovalne izkušnje s strani različnih ciljnih skupin odvisna od

štirih meril: uravnoteženosti in doslednosti promocije, pravilnosti posredovane podobe, vpliva na obiskani kraj ter stopnje splošnega zadovoljstva glede na pričakovanja. Ta merila so bila vključena v sistem kazalnikov spremljanja akcijskega načrta (prim. pogl. 9) in predstavljajo podlago za prevod razumevanja vedenja ciljnih skupin v konkretne ukrepe segmentacije in diferenciranega ukrepanja, predstavljene v naslednjem poglavju.

3.2 Segmentacija in prednostne naloge po posameznem segmentu

Analiza ciljnih skupin čezmejne literarne poti DANTE, opredeljenih v okviru terenskih delavnic in intervjujev z deležniki, razlikuje tri makro-kategorije: dve skupini končnih uporabnikov (turistov) in tretjo skupino akterjev turistično-kulturnega sektorja, s katerimi je treba oblikovati ponudbo.

Primarna ciljna skupina, za katero je pot DANTE glavni razlog potovanja, vključuje tri segmente: ljubitelje oziroma poznavalce literature, tipično izobražene posameznike, starejše od 30 let, s srednje visokimi dohodki, ki redno obiskujejo knjižnice in kulturne institucije; tematske in izkustvene turiste, povezane s potjo *Il Cammino di Dante*, ki so pripravljeni več plačati za kakovostne izkušnje; ter dijake, študente in raziskovalce literature, akademsko javnost, ki jo zanima vpliv Danteja na srednjo Evropo.

Sekundarna ciljna skupina, za katero literarna pot predstavlja dopolnilni motiv, vključuje: kulturne turiste (s poudarkom na italijanskih turistih, za katere je Dante element nacionalne in evropske identitete), družine z mladoletnimi otroki, splošne turiste, literate in umetnike ter šole iz Italije in Slovenije. Na delavnici v Izoli se je poleg tega izpostavil prečni podsegment »aktivnih in mobilnih starejših«, prisoten v vsakem segmentu, za katerega je treba predvideti posebno ponudbo.

Tretja ciljna skupina ni sestavljena iz obiskovalcev, temveč iz partnerjev turističnega in kulturnega sektorja, s katerimi je treba soustvariti ponudbo: turistične organizacije (nastanitve, prevozi, organizatorji potovanj, agencije, info-točke) ter kulturne, izobraževalne in dediščinske organizacije (knjižnice, muzeji, hiše-muzeji, literarna društva, festivali, parki in vrtovi). Sodelovanje s to tretjo skupino je kritični dejavnik uspeha, zato akcijski načrt natančno opredeljuje odgovornosti in ravni sodelovanja (prim. pogl. 6.4).

Na geografski ravni so primarni trgi za vse segmente Italija in Slovenija (z Avstrijo in Hrvaško kot sorodnima primarnima trgoma); sekundarni trgi so sosednje države v polmeru 500 km; terciarni trgi, ki jih je treba doseči z večjimi promocijskimi vlaganji, vključujejo Švico, Nemčijo, Francijo in Združeno kraljestvo, v daljnji perspektivi pa ZDA in azijske trge.

Prehod promocijskega poudarka z ene ravni trga na naslednjo ni samodejen, temveč je pogojen z doseganjem minimalnih meril zrelosti na predhodni ravni: utrditev turističnih tokov in prepoznavnosti poti na primarnih trgih (Italija in Slovenija), preverjena prek kazalnikov spremljanja (prim. pogl. 9); vzpostavitev vsaj enega stabilnega partnerstva z organizatorjem potovanj ali rezervacijsko platformo na sekundarnih trgih; razpoložljivost namenskega promocijskega proračuna, po možnosti iz dopolnilnih virov financiranja po zaključku projekta (prim. pogl. 8.2), preden se investira na terciarne trge. Ta postopni pristop, skladen z modelom postopnega uvajanja, ki ga priporoča Strateški dokument, preprečuje razpršitev omejenih sredstev na oddaljene trge, preden je utrjena primarna osnova.

Iz te segmentacije izhajajo operativne prednostne naloge akcijskega načrta: v prvi fazi osredotočiti komunikacijo in pakete na Italijo in Slovenijo ter razvijati sinergije s potjo *Il Cammino di Dante*; pripraviti diferencirane vsebine za posamezne ciljne skupine (kontemplativne poti za literate in akademike, izobraževalno-igrive pakete za družine in šole, premium izdelke za kulturne turiste višjega cenovnega razreda); zagotoviti trijezično komuniciranje (slovenščina, italijanščina, angleščina) in večplatformske digitalne kanale; oblikovati sporazume o upravljanju s subjekti tretje ciljne skupine.

4. Pozicioniranje in identiteta čezmejne literarne poti

4.1 Identiteta in razlikovanje: ukrepi za pozicioniranje

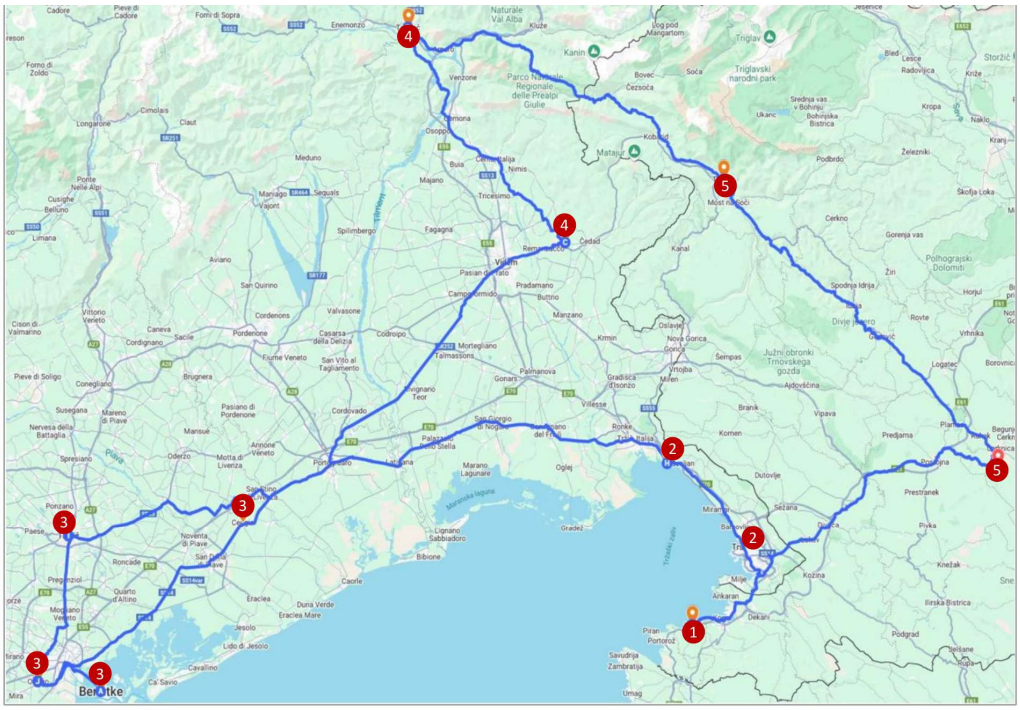
Pozicioniranje čezmejne literarne poti DANTE izhaja iz poglobljene rekonstrukcije življenja in dela Danteja Alighierija, izvedene ob sodelovanju projektnih partnerjev in lokalnih deležnikov. Želeno pozicioniranje, formalizirano v strategiji, je opredeljeno takole: »Avtentična renesančna kulturna izkušnja DANTE, ki gradi medkulturni dialog in je močno povezana z naravnim okoljem«. Dejansko pozicioniranje bodo turisti zaznali le prek kakovosti izvedbe dejavnosti, učinkovitosti pripovedovanja zgodb v povezavi z lokalnim in naravnim kontekstom ter promocije na vseh kanalih in stičnih točkah; zato akcijski načrt predvideva stalno spremljanje zaznanega pozicioniranja (prim. pogl. 9).

Razlikovanje od konkurenčnih izdelkov temelji na objektivnih elementih — skupni literarni dediščini obeh držav in sami osebnosti Danteja Alighierija, ključne osebnosti evropske kulturne zgodovine — ter na psiholoških elementih: srečanju sredozemske in alpske identitete, Dantejevem izgnanstvu kot metafori prehajanja meja ter koristih, ki jih zaznavajo različne ciljne skupine (za primarno ciljno skupino možnost doživeti skupno izkušnjo s potjo *Il Cammino di Dante* ali samostojno čezmejno pot, razdeljeno na tematske postaje Pekel–Vice–Raj; za sekundarno ciljno skupino kulturno bogatitev prek simboličnega potovanja skozi »tri kraljestva«). Edinstvenost poti je v povezovanju dantejevske dediščine v enotno, skupno turistično izkušnjo, ki lahko preseže državne, jezikovne in navadne meje.

4.2 Ovrednotenje naravne in nesnovne dediščine: konkretni ukrepi

Pozicioniranje poti je oblikovano ob upoštevanju krajev, kjer je Dante živel ali se zadrževal (hiše, skale, parki, poti), po topografskem pristopu. Opredeljeni so bili kraji, opisani v Dantejevih delih, s citati, ki bodo umeščeni na natančno določena mesta na poti, pregledani pa so bili tudi dokumenti, dnevniki, zapiski in fotografije, ki prikazujejo avtorja v krajih, kjer je živel. Vsaka točka poti bo označena in opremljena z ustrezno interpretativno razlago ter jasno in enotno signalizacijo, ki bo temeljila na logotipu poti.

Projekt predvideva vzpostavitev petih itinerarjev, oblikovanih po metodi zgodbarjenja (storytelling), ki skupaj sestavljajo enotno literarno pot:

Zemljevid čezmejne literarne poti DANTE s petimi oštevilčenimi tematskimi postajami (vir: Strateški dokument DANTE, D.1.2.2, str. 45)

1. **Čezmejni obiskovalni center v Izoli** — »Raj: spomin in rokopis«
2. **Literarno-turistični park Trst–Devin** — »Izgnanstvo in veličastne pokrajine«
3. **Čezmejni obiskovalni center Ceggia–Oriago–Benetke** — »Vice: pustovanje in skupnost«
4. **Literarno-turistični park Videm–Moimacco–Tolmezzo** — »Pravica in oblast«
5. **Literarno-turistični park Tolmin** — »Pekel: spusti in globine«

Ta razdelitev na pet tematskih postaj, od katerih je vsaka vezana na fizični kraj in poglavje Dantejeve kozmologije, predstavlja glavni konkretni ukrep, s katerim projekt povezuje naravno dediščino, nesnovno dediščino in turistično ponudbo v enotno čezmejno identiteto znamke. Oba čezmejna obiskovalna centra (Izola in Ceggia–Oriago–Benetke) ter nova informacijsko-razstavna točka v Tolminu predstavljajo infrastrukturne pilotne ukrepe akcijskega načrta (prim. pogl. 6.1).

Odprtje centrov za obiskovalce. Center za obiskovalce v Ceggii je bil slovesno odprt v soboto, 12. septembra 2026, na sedežu občine (Piazza Tredici Martiri 1), na dogodku, ki ga je v okviru projekta DANTE organizirala Občina Ceggia (PP6). Na njem so bili predstavljeni projektno orodje (Toolkit) za trajnostno upravljanje itinerarjev in literarno-turističnih parkov (rezultat D.2.1.3), ki ga je skupaj s Poročilom o vrednotenju projekta predstavil Inštitut IRRIS (PP5), ter čezmejni literarni itinerarji, ki povezujejo Veneto,

Furlanijo - Julijsko krajino in Slovenijo. Center za obiskovalce v Izoli je bil uradno odprt v soboto, 17. oktobra 2026, v Podestatovi palači (Palazzo del Podestà); Občina Izola je novico o odprtju objavila 19. oktobra 2026. Z odprtjem obeh centrov za obiskovalce in razstavne točke v Tolminu danes delujejo vse tri pilotne infrastrukture poti.

Postaja »Pekel: spusti in globine« — razstavna točka v Tolminu. Tolminski muzej (PP3) je septembra 2026 v Tolminu odprl informacijsko-razstavno točko, ki tej postaji daje fizično obliko: razstava »Iz globin pekla v nebeško luč – Po Dantejevih sledeh v Tolminu« obuja legendo, po kateri naj bi se Dante Alighieri med izgnanstvom iz Firenc zadrževal v bližini Tolmina, gost v poletnem bivališču Dorno/Dor ob reki Tolminki oglejskega patriarha Pagana della Torre (po drugih zgodovinskih virih goriškega grofa Henrika II., ki je med letoma 1313 in 1319 imel v posesti grad Kozlov rob). Po lokalnem izročilu, ki ga je že dokumentiral Simon Rutar (Zgodovina Tolminskega, 1882), naj bi pesnik noči preživljal na gradu Kozlov rob, dneve pa v jami, ki nosi njegovo ime (Dantejeva jama, ali Zadlaška jama), obrnjeni proti breznom Tolminskih korit: prav te globine naj bi navdihnile opise pekla v Božanski komediji. Čeprav zanesljivega zgodovinskega dokaza o Dantejevem bivanju ni, je legenda trdno zasidran del kulturne identitete območja, kar potrjujejo viri iz 19. in začetka 20. stoletja ter tudi sama krajevna imena.

Stara razglednica s prikazom Danteja v Tolminski jami, z verzi »V Tolminski jami sedeč, / je bil tako vesel takšne milosti, / da je mojim očetom prepeval Raj« (T. Rinaldi, 1823) — vir: gradivo za pripravo razstave »Iz globin pekla v nebeško luč«, Tolminski muzej

Razstavna pot obenem obuja zgodovino bronastega Dantejevega doprsnega kipa, dela florentinskega kiparja Maria Moschija (1896–1971), ki ga je mesto Firence leta 1929 podarilo Tolminu v ozračju politične instrumentalizacije pesnika, kar muzej danes kritično ponovno umešča v kontekst, in ki je po različnih premestitvah od leta 1993 shranjen v Tolminskem muzeju. Razstava obiskovalcem na koncu ponuja dva interaktivna izziva: iskanje upodobitev drugih literatov in umetnikov, ki so jih navdihnili tolminski kraji, med zbirkami muzeja, ter iskanje izvirnega podstavka Dantejevega kipa na terenu. Razstavna točka v Tolminu je podrobneje predstavljena v pilotnem projektu 3 (prim. pogl. 6.1).

Na podlagi teh petih tematskih postaj je bilo razvitih in izvedenih pet konkretnih čezmejnih turističnih itinerarjev, od katerih je vsak zasnovan kot enodnevni ali dvodnevni

produkt s podrobnim urnikom, znamenitostmi, praktičnimi informacijami za dostop (urniki, vstopnice, dostopnost) ter sklici na zgodovinske in literarne vire:

Itinerar	Trajanje in pot	Tema	Stanje
1. Dantejeve legende — Med mitom in zgodovino v obmejnih deželah	2 dni: Tolmin (SI) → San Daniele del Friuli (izbirno) → Tolmezzo → Prampero (IT); 2. dan posvečen mreži literarnega turizma predalpskega in pordenonskega območja	Od Dantejevih legend na meji do mreže literarnega turizma Furlanije - Julijske krajine	Izvedeno
2. Od Devina do Izole — Florentinsko plemstvo in istrski kodeksi	2 dni: Devin → Trst (1. dan); Trst → Izola, SI (2. dan)	Od Dantejeve legende v Devinu do izolskih kodeksov iz 14. stoletja, skozi literarni Trst	Izvedeno
3. Od Oriaga do Tolmina — Od rivijere reke Brente do Dantejevih jam	1 dan (8.00–19.00): Oriago/Benetke (IT) → Tolmin, SI — približno 220 km	Od zgodovinske tragedije (Vice V, 1298) do mita o peklenskih jamah	Izvedeno
4. Od Torviscose do Izole — Od ustanovljenega mesta do Dantejevega spomina	1 dan (9.00–18.00): Torviscosa (IT) → Izola, SI — približno 120 km	Od literature industrializacije 20. stoletja do srednjeveškega rokopisnega spomina	Izvedeno
5. Od Oriaga do Izole — Od Vic do Raja	1 dan (8.00–17.30): Oriago/Benetke → Izola, SI — približno 250 km, skozi vse tri kantike	Vice (Oriago) → Pekel (Benetke) → Raj (Izola)	Izvedeno

Vsak itinerar je bil dokumentiran v posebni predstavitveni kartici, ki je partnerstvu na voljo kot operativno gradivo za promocijo, komuniciranje in prodajo poti (prim. pogl. 5.1, 5.3, 5.4).

5. Akcijski načrt za trženjski splet

5.1 Izdelek/storitev – ukrepi

Jedro izdelka sestavljajo vsebine, ki tvorijo vsakega od petih itinerarjev (dantejevski kraji, muzeji, hiše spomina, knjižnice, literarni festivali in dogodki, pohodniške in kolesarske poti). Akcijski načrt najprej predvideva validacijo in utrditev osrednjih vsebin vsakega itinerarja/parka, nato pa opredelitev razširjene storitve: lokalnih dejavnosti, povezanih z Dantejem ali s posebnostmi območja, z izobraževalno in doživljajsko komponento. Izdelek je treba prek pripovedovanja zgodb in digitalnih orodij (avdiovodniki, QR-kode, aplikacija z interaktivnim zemljevidom, točke z razširjeno resničnostjo) preoblikovati v izkušnjo, poleg tega pa dodati doživljajske elemente (vodeni ogledi v kostumih, foto-točke s citati, večerni sprehodi z branjem Dantejevih verzov, zbiranje žigov/gamifikacija) — skladno z idejami, zbranimi na delavnicah World Café, med drugim sestavljanko-spominek »9 krogov pekla« (Izola) ter sistem »izzivov območja« s potnim listom itinerarja (Benetke). Predvideti je treba sooblikovanje paketov s turističnimi organizacijami ter za vsak paket opredeliti trajanje, ceno in ciljno skupino.

5.2 Cena – ukrepi

Pripraviti je treba oceno stalnih stroškov (priprava vsebin, spletna stran, grafični materiali, dovoljenja in takse) ter spremenljivih stroškov na udeleženca (vodenje/animacija, materiali, prevozi, vstopnice), iz česar se izpelje osnovna cena vsakega itinerarja, usklajena s konkurenco (klasični vodeni ogledi 15–20 evrov, tematski ogledi 20–35 evrov). Dodana vrednost (dostop do izvirnih rokopisov, ekskluzivni kraji, literarni strokovnjak, prilagojena »premium« izkušnja) upravičuje višje cene za segmente, ki so pripravljeni več plačati. Razviti je treba stopenjsko ponudbo paketov (samo pot; pot z lokalno degustacijo; pot, degustacija in darilo), s popusti za skupine, študente in zgodnje rezervacije.

5.3 Distribucija/kanali – ukrepi

Neposredni kanali: lastna spletna stran z rezervacijo in spletno prodajo vstopnic, SEO/GEO optimizacija, aktivno upravljanje družbenih omrežij, e-novice, blog, podkast, prisotnost na literarnih večerih in pojavnih (pop-up) stojnicah na festivalih. Posredni kanali: prisotnost na platformah, kot sta TripAdvisor in GetYourGuide, sodelovanje s turističnimi agencijami za tematske pakete, partnerstva z lokalnimi in nacionalnimi turističnimi organizacijami, prodaja v povezavi z muzeji in knjižnicami ter sodelovanje z gostinstvom in hotelirstvom. V začetni fazi imajo prednost posredni kanali za doseganje

ciljnih tujih trgov. Skladno z ugotovitvami z delavnic v Benetkah in Furlaniji - Julijski krajini je treba razviti tudi rezervacijsko aplikacijo, povezano z Google Maps, ter interaktivni digitalni zemljevid itinerarjev.

5.4 Promocija in komuniciranje – ukrepi

Cilji: zgraditi prepoznavno identiteto znamke, povečati prepoznavnost poti, zagotoviti dolgoročno povpraševanje ter ustvariti skupnost bralcev-ambasadorjev. Predlaga se model Owned-Paid-Shared-Earned media, s prednostjo lastnim medijem (owned media: spletna stran, e-novice, aplikacija, družbena omrežja, podkast) in plačanim medijem (paid media) za zagon (tisk, literarne revije, plakati, oglasi). Za turistične partnerje je treba pripraviti promocijski komplet, pripravljen za takojšnjo uporabo (predstavitev, fotografije, zemljevidi, vnaprej pripravljene objave za družbena omrežja, QR-kode, sporočila za javnost). Delavnice World Café so to poglavje obogatile s konkretnimi in inovativnimi predlogi: video-projekcije na fasadah (»Dante napoveduje pot«, Izola), razširjena resničnost in UI-avatarji interaktivnih avtorjev (Furlanija - Julijska krajina), platforma za skupno pisanje »nadaljuj ti« in interaktivna »mestna abeceda« (Benetke), interaktivni digitalni zemljevid in aplikacija v slogu PokémonGo, posvečena avtorjem (Furlanija - Julijska krajina). Predlog interaktivnega UI-avatarja je že doživel prvo konkretno izvedbo v obiskovalnem centru v Ceggii (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 2), ki je opremljen s klepetalnim robotom (chatbot) na podlagi umetne inteligence, s katerim se lahko obiskovalci pogovarjajo z avatarjem Danteja.

5.5 Ljudje – ukrepi

Turistični vodniki (lokalni, literarni ali tematski), animacijsko osebje ter zaposleni na info-točkah, recepcijah in v muzejih neposredno vplivajo na zaznano kakovost in zadovoljstvo obiskovalcev. Akcijski načrt predvideva usposabljanje lokalnih vodnikov, standarde videza in vedenja osebja ter posebne kompetence: komunikacijske sposobnosti, znanje tujih jezikov, vodenje raznolikih skupin in digitalne kompetence. Delavnice so poleg tega predlagale vključevanje prebivalcev kot »ambasadorjev« območja (Izola, Furlanija - Julijska krajina) ter lokalnih obrtnikov za izdelavo predmetov z znamko poti (Benetke).

5.6 Procesi – ukrepi

Zamejiti je treba ključne procese: upravljanje in interpretacijo vodenega ogleda; spletno rezervacijo z avtomatiziranimi potrditvami; dostop do informacij in pravila vedenja do kulturnih dobrin; potek poti z logičnim zaporedjem postaj; zagotavljanje kakovosti prek zbiranja povratnih informacij; obvladovanje težav (slabo vreme, dostopnost, pritožbe). Priporoča se uvedba matrike odgovornosti RACI — orodja upravljanja, ki za vsako

dejavnost opredeli, kdo jo dejansko izvaja (**R**esponsible), kdo zanjo odgovarja in o njej dokončno odloča (**A**ccountable), s kom se je treba posvetovati pred izvedbo (**C**onsulted) in kdo je zgolj obveščen o izidu (**I**nformed) — za upravljanje poti, uporabljene tudi za komunikacijski načrt, upravljanje družbenih omrežij in postopek certifikacije Cultural Routes (prim. pogl. 8.4; prva izpolnjena matrika je podana v pogl. 8.3). Z delavnice v Benetkah izhaja tudi predlog večnivojskega modela upravljanja s posebnim koordinacijskim organom »DANTE« in sistemom stalnega spremljanja.

5.7 Fizični dokazi – ukrepi

Fizične dokaze je treba oblikovati skladno z vizualno identiteto znamke na celotni poti: signalizacijo na terenu (informativne table, smerne table, zemljevidi), spletno in aplikacijsko prisotnost, tiskano promocijsko gradivo, opremo vodnikov, fizične prostore (muzeje, spominske sobe) ter doživljajske elemente (interaktivne postaje, tematske foto-točke). Delavnice so to poglavje obogatile s predlogi, kot so »potovalni dnevnik« na znamenitostih (Furlanija - Julijska krajina), sestavljiv spominek-sestavljanka (Izola) ter po območju razporejene črke kot interaktivna pripovedna signalizacija (Benetke).

Zgoraj opisani ukrepi so dodatno podprti in podrobneje razdelani z idejami, zbranimi na treh delavnicah World Café, sistematiziranimi po poglavjih v dokumentu »Povzetek delavnic World Café DANTE« (priloga temu akcijskemu načrtu).

6. Matrika ukrepov in časovni načrt

Skladno z načelom postopnega in fazno zasnovanega uvajanja infrastrukture in storitev za omejitev začetnih stroškov, ki ga priporoča Strateški dokument, so ukrepi tega poglavja razdeljeni v tri zaporedne faze: **Faza 1** (zagon, prvih 6–12 mesecev) — potrditev identitete znamke, zagon celostne grafične podobe (CGP), prvi stiki z lokalnimi ponudniki in priprava osnovnih digitalnih vsebin; **Faza 2** (12–24 mesecev, do zaključka projekta) — vzpostavitev in polni zagon obiskovalnih centrov, popolno izvajanje trženjskega spleta, usposabljanje vodnikov in operaterjev; **Faza 3** (po zaključku projekta, 2027–2029) — kandidatura za certifikat Cultural Routes, včlanitev v Associazione Parchi Letterari in vmesni pregled načrta (prim. pogl. 8.2). Podroben časovni potek posamezne faze je podan v preglednici v pogl. 6.4.

6.1 Pilotni ukrepi

Skladno z zahtevami vloge za prijavo projekta (Application Form) (aktivnost 1.3, rezultat D.1.3.3) akcijski načrt opredeljuje osem pilotnih ukrepov, torej ukrepov z največjo prednostjo in vidnostjo, ki jih projektni partnerji izvajajo med izvajanjem projekta in v fazi po njegovem zaključku:

1. **Vzpostavitev obeh čezmejnih obiskovalnih centrov** v Izoli (»Raj – spomin in rokopis«) in v Ceggii–Oriagu–Benetkah (»Vice – pustovanje in skupnost«), ki sta bila slovesno odprta 17. oktobra 2026 oziroma 12. septembra 2026, kot pilotnih infrastruktur literarne poti ter točk sprejema, interpretacije in distribucije informativnih in digitalnih materialov.
2. **Odprtje informacijsko-razstavne točke v Tolminu (»Pekel: spusti in globine«), ki jo je pripravil Tolminski muzej (PP3) in je bila odprta septembra 2026: tretje fizično vozlišče poti, ki dopolnjuje pripoved Pekel–Vice–Raj znamke DANTE (prim. »Pripoved poti« v nadaljevanju in pogl. 4.2).**
3. **Razvoj usklajene vizualne identitete (CGP), logotipa in slogana znamke DANTE**, ukrep, ki se je začel leta 2026 ob vključitvi zunanjih izvajalcev, kot je razvidno iz delavnice v Izoli, in je predpogoj za vse nadaljnje ukrepe promocije in komuniciranja (prim. pogl. 5.4).
4. **Izdelava prototipa in testiranje spominka-sestavljanke** (sestavljiv mozaik z 9 koncentričnimi krogi, navdihnjen po 9 krogih pekla), ki ga je mogoče dokončati z obiskom postaj na poti: nizkocenoven pilotni ukrep, ki omogoča testiranje učinkovitosti pripovedovanja zgodb in gamifikacije poti s končnimi uporabniki.
5. **Kandidatura za certifikat Cultural Routes Sveta Evrope**, v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante*, kot dolgoročni strateški cilj poti (prim. pogl. 8.4).

6. **Včlanitev v Associazione Parchi Letterari (Združenje literarnih parkov)** za vključitev poti DANTE v nacionalno in evropsko mrežo literarnega turizma ter krepitev sinergij z obstoječimi itinerariji (prim. pogl. 6.3).
7. **Validacija person kupcev in umestitev poti uporabnika (customer journey)**, ki se začne takoj po zaključku projekta, z namenom potrditi in posodobiti profile obiskovalcev, opredeljene v Strateškem dokumentu, ter umestiti relevantne stične točke vzdolž poti odločanja (pred obiskom/med obiskom/po obisku).
8. **Opredelitev osebnosti znamke (arhetipa) in piramide znamke**, ki se začne takoj po zaključku projekta, kot dopolnitev in utrditev že razvite vizualne identitete (prim. pilotni projekt 4).

Pripoved poti. Pilotni ukrepi v doživljajski obliki prevajajo referenčno pripoved znamke DANTE, zgrajeno na tridelni strukturi Božanske komedije in povezano s fizičnimi kraji na poti: razstavna točka v Tolminu predstavlja postajo »Pekel – spusti in globine«, obiskovalni center Ceggia–Oriago–Benetke postajo »Vice – pustovanje in skupnost«, obiskovalni center v Izoli pa postajo »Raj – spomin in rokopis«, spominek-sestavljanka pa se kot dodatna metafora poti približevanja k celotni poti navezuje na devet krogov pekla. Ta tridelna pripovedna struktura (Pekel–Vice–Raj) spremlja obiskovalca od začetnega spusta v tolminske globine (Pekel) prek skupnostnega prehoda Ceggia–Oriago–Benetke (Vice) do razsežnosti spomina in znanja v Izoli (Raj) ter predstavlja rdečo nit, ki naj ji sledijo vse interpretativne, digitalne in komunikacijske vsebine, razvite v okviru celostne grafične podobe (CGP) (prim. pilotni projekt 4) in trženjskega spleta (pogl. 5).

Pripoved poti: od razstavne točke v Tolminu (Pekel) prek obiskovalnega centra Ceggia–Oriago–Benetke (Vice) do obiskovalnega centra v Izoli (Raj)

Za osem zgoraj navedenih pilotnih ukrepov je v nadaljevanju predstavljenih devet standardiziranih povzetkov (dva sta namenjena čezmejnima obiskovalnima centroma iz prve točke), ki bodo partnerjem v pomoč tudi pri iskanju dopolnilnih virov financiranja in pri spremljanju dejavnosti.

Pilotni projekt 1 — Čezmejni center za obiskovalce v Izoli

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Structural/Infrastructural; Tourism; Promotion
Specifični cilji	Vzpostaviti prvo sprejemno in interpretativno točko poti, posvečeno postaji »Raj: spomin in rokopis«; delovati kot vozlišče za distribucijo informativnih in digitalnih materialov
Opis	Ureditev prostora v Podestatovi palači v Izoli z interpretativnimi postavitvami, digitalno informacijsko točko, distribucijo tiskanih/digitalnih materialov in izhodiščno točko za spominek-sestavljanko; uradno odprtje 17. oktobra 2026
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (vozlišče sistema petih itinerarjev)
Lokacija	Izola (Slovenija) — Podestatova palača (Palazzo del Podestà)
Partnerji in/ali deležniki	Občina Izola (LP), Turistično združenje (TZ) Izola, lokalna kulturna društva
Target group	Individualni turisti (primarna in sekundarna ciljna skupina), šole, organizirane skupine
Vir financiranja	Program Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027; za fazo po zaključku projekta je treba preučiti dopolnilne vire financiranja
Proračun (€)	Določi se v fazi izvedbenega načrtovanja
Stanje projekta	Izvedeno (odprtje 17. oktobra 2026)
Kazalniki spremljanja	Število obiskovalcev centra; število razdeljenih materialov; število dogodkov
Okoljski/digitalni učinek	Pozitiven / Pozitiven
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Skupnost; Komuniciranje

Pilotni projekt 2 — Čezmejni center za obiskovalce Ceggia–Oriago–Benetke

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Structural/Infrastructural; Tourism; Promotion
Specifični cilji	Vzpostaviti vozlišče na italijanski strani, posvečeno postaji »Vice: pustovanje in skupnost«; zagotoviti informacijsko in sprejemno točko za obiskovalce ter prostor za promocijo kulturnih in turističnih vsebin, razvitih v okviru projekta DANTE, z namenom spodbujanja literarnega turizma in ovrednotenja programskega območja
Opis	Obiskovalni center, urejen v avli občinske stavbe v Ceggii (Piazza Tredici Martiri 1), zasnovan tudi kot stičišče za prihodnje kulturne pobude z javnimi srečanji za prebivalce in lokalne deležnike. Center posreduje vsebine projekta prek interaktivnih multimedijskih orodij in klasičnih razstavnih totemov: zaslon na dotik omogoča dostop do aplikacije DANTE s poglobljenimi vsebinami o Dantejevi povezanosti s čezmejnim območjem, o avtorjih z beneškega, furlanskega in slovenskega območja ter o kulturni ponudbi Ceggie; klepetalni robot (chatbot) na podlagi umetne inteligence obiskovalcem omogoča tudi pogovor z avatarjem Danteja in prilagoditev izkušnje obiska (prim. pogl. 5.4); drugi totem z zaslonom na dotik omogoča podrobno raziskovanje vsebin in literarnih itinerarjev, povezanih z deželnim območjem. Center je bil slovesno odprt 12. septembra 2026 ob predstavitvi projektnega orodja (Toolkit) in čezmejnih literarnih itinerarjev
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (vozlišče sistema petih itinerarjev)
Lokacija	Ceggia — avla občinske stavbe, Piazza Tredici Martiri 1 — Oriago — Benetke (Italija)
Partnerji in/ali deležniki	Občina Ceggia (PP6), Pro Loco, lokalna društva
Target group	Individualni turisti, družine, šole
Vir financiranja	Program Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027; iskanje dopolnilnih virov financiranja
Proračun (€)	Določi se v fazi izvedbenega načrtovanja
Stanje projekta	Izvedeno (odprtje 12. septembra 2026)
Kazalniki spremljanja	Število obiskovalcev centra; število gostovanih dogodkov; število razdeljenih materialov; število interakcij z aplikacijo DANTE in s klepetalnim robotom/avatarjem Danteja
Okoljski/digitalni učinek	Pozitiven / Pozitiven
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Skupnost; Komuniciranje

Pilotni projekt 3 — Informacijsko-razstavna točka v Tolminu

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Structural/Infrastructural; Culture; Tourism; Promotion
Specifični cilji	Vzpostaviti tretje fizično vozlišče poti, posvečeno postaji »Pekel: spusti in globine«; legendi o Dantejevem bivanju v Tolminu dati razstavno obliko ter dopolniti pripoved Pekel–Vice–Raj znamke DANTE (prim. »Pripoved poti« zgoraj)
Opis	Ureditev informacijsko-razstavne točke »Iz globin pekla v nebeško luč – Po Dantejevih sledeh v Tolminu« pri Tolminskem muzeju: interpretativni panoji o legendi Dantejevega bivanja, o Dantejevi jami in Tolminskih koritih ter o bronastem doprsnem kipu Danteja Alighierija (Mario Moschi, 1929); dve interaktivni postaji za obiskovalce (prim. pogl. 4.2)
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (vozlišče sistema petih itinerarjev)
Lokacija	Tolmin (Slovenija), Tolminski muzej
Partnerji in/ali deležniki	Tolminski muzej (PP3), Občina Tolmin
Target group	Individualni turisti (primarna in sekundarna ciljna skupina), šole, organizirane skupine
Vir financiranja	Program Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027
Proračun (€)	Določi se v fazi izvedbenega načrtovanja
Stanje projekta	Izvedeno (odprtje septembra 2026)
Kazalniki spremljanja	Odprtje razstave do septembra 2026; število obiskovalcev razstavne točke; število razdeljenih materialov
Okoljski/digitalni učinek	Pozitiven / Pozitiven
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Ohranjanje; Skupnost; Komuniciranje

Pilotni projekt 4 — Vizualna identiteta in znamka DANTE (CGP, logotip, slogan)

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Communication; Promotion
Specifični cilji	Zgraditi usklajeno in prepoznavno vizualno identiteto poti, ki je predpogoj za vse ukrepe komuniciranja (prim. pogl. 5.4)
Opis	Razvoj logotipa, barvne palete, tipografije, ikonografije in tona komuniciranja (tone of voice), usklajenih z grafično podobo programa Interreg in, v primeru povezave, s potjo *Il Cammino di Dante*; ukrep se je začel leta 2026 z zunanjimi izvajalci
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (skupno za vse itinerarje)
Lokacija	Projektno območje (Italija in Slovenija)
Partnerji in/ali deležniki	Vsi projektni partnerji; zunanji izvajalci
Target group	Vsi deležniki in oba ciljna segmenta (prim. pogl. 1.3)
Vir financiranja	Program Interreg VI-A Italija-Slovenija 2021–2027
Proračun (€)	Določi se (oddaja zunanjim izvajalcem)
Stanje projekta	V teku (začeto leta 2026)
Kazalniki spremljanja	Potrjen priročnik celostne grafične podobe; število pripravljenih materialov, skladnih z znamko
Okoljski/digitalni učinek	Nevtralen / Pozitiven
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Komuniciranje

Pilotni projekt 5 — Izdelava prototipa in testiranje spominka-sestavljanke

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Product/Service; Tourism; Promotion
Specifični cilji	Z nizkocenovnim pilotnim ukrepom s končnimi uporabniki preizkusiti učinkovitost zgodbarjenja in gamifikacije poti, kot pripravo na morebitno proizvodnjo v večjem obsegu
Opis	Zasnova, izdelava prototipa in testiranje spominka-sestavljanke: sestavljivega mozaika z 9 koncentričnimi krogi, navdihnjenega z 9 krogi pekla, ki ga obiskovalec postopoma dopolnjuje z obiskom postaj na poti (prim. »Pripoved poti« zgoraj)
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (skupno za vse itinerarje)
Lokacija	Projektno območje (Italija in Slovenija); izhodiščna in razdelilna mesta v obiskovalnih centrih in na razstavni točki v Tolminu (prim. pilotne projekte 1–3)
Partnerji in/ali deležniki	Stalna delovna skupina (prim. pogl. 8.3); morebitni zunanji izvajalec za proizvodnjo
Target group	Individualni turisti (primarna in sekundarna ciljna skupina), družine, šole
Vir financiranja	Lastna sredstva partnerjev; možni dopolnilni viri financiranja
Proračun (€)	Določi se
Stanje projekta	Še ni začeto
Kazalniki spremljanja	Število preizkušenih prototipov; rezultati testiranja s končnimi uporabniki; število kosov, razdeljenih v fazi zagona
Okoljski/digitalni učinek	Nevtralen / Nevtralen
Umestitev v 5C	Komuniciranje; Skupnost

Pilotni projekt 6 — Kandidatura za naziv Kulturna pot Sveta Evrope (Cultural Routes of the Council of Europe)

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Networking; Promotion; Certification
Specifični cilji	Pridobiti certifikat Kulturne poti Sveta Evrope za pot DANTE, v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante* (prim. pogl. 8.4)
Opis	Opredelitev časovnice kandidature, razširitev partnerstva na še eno državo članico Sveta Evrope, priprava zahtevane dokumentacije v skladu z merili Razširjenega delnega sporazuma o kulturnih poteh (EPA)
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža
Lokacija	Čezmejno (Italija–Slovenija), s perspektivo razširitve
Partnerji in/ali deležniki	Partnerstvo DANTE, pot *Il Cammino di Dante*, prihodnji partnerji iz tretjih držav
Target group	Projektno partnerstvo, certifikacijski organi, evropska in mednarodna javnost
Vir financiranja	Lastna sredstva partnerjev; možni dopolnilni viri financiranja po zaključku projekta
Proračun (€)	Določi se
Stanje projekta	Še ni začeto
Kazalniki spremljanja	Stanje napredka kandidature; število v mrežo vključenih držav članic
Okoljski/digitalni učinek	Pozitiven / Nevtralen
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Ohranjanje

Pilotni projekt 7 — Včlanitev v Associazione Parchi Letterari

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Networking; Promotion
Specifični cilji	Vključiti pot DANTE v nacionalno in evropsko mrežo literarnih parkov ter okrepiti njeno prepoznavnost in sinergije z obstoječimi itinerariji (prim. pogl. 6.3)
Opis	Vzpostavitev stikov z Associazione Parchi Letterari, opredelitev sporazuma/memoranduma o soglasju za včlanitev v mrežo in za morebitno priznanje vključenih dantejevskih krajev
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža
Lokacija	Izola in Ceggia–Oriago–Benetke
Partnerji in/ali deležniki	Partnerstvo DANTE, Associazione Parchi Letterari
Target group	Kulturni turisti, mreža obstoječih literarnih parkov
Vir financiranja	Lastna sredstva partnerjev
Proračun (€)	Določi se (morebitna članarina)
Stanje projekta	Še ni začeto
Kazalniki spremljanja	Vzpostavitev stikov; podpis sporazuma o včlanitvi
Okoljski/digitalni učinek	Nevtralen / Pozitiven
Umestitev v 5C	Komuniciranje; Skupnost

Pilotni projekt 8 — Validacija person kupcev in umestitev poti uporabnika (customer journey)

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Research; Marketing; Communication
Specifični cilji	Potrditi in povzeti pet person kupcev, razvitih v Strateškem dokumentu (pogl. IV); pripraviti izrecno umestitev stičnih točk (touchpoint) vzdolž poti odločanja obiskovalca — pred, med in po obisku — za vsako persono
Opis	Raziskovalne in validacijske dejavnosti, ki se začnejo takoj po zaključku projekta: potrditvena delavnica s partnerstvom za posodobitev petih person v luči izkušenj, pridobljenih med projektom; izdelava zemljevida stičnih točk (digitalnih in fizičnih kanalov), relevantnih za posamezno fazo obiska in persono, ki se uporabi za umerjanje komuniciranja in trženjskega spleta (prim. pogl. 5)
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (skupno za vse itinerarje)
Lokacija	Projektno območje (Italija in Slovenija)
Partnerji in/ali deležniki	Stalna delovna skupina (prim. pogl. 8.3); po potrebi podpora zunanjega izvajalca, specializiranega za tržne raziskave
Target group	Projektno partnerstvo; posredno oba ciljna segmenta poti (prim. pogl. 1.3)
Vir financiranja	Lastna sredstva partnerjev; možni dopolnilni viri financiranja po zaključku projekta
Proračun (€)	Določi se
Stanje projekta	Še ni začeto (takoj po zaključku projekta)
Kazalniki spremljanja	Posodobljen in s strani partnerstva potrjen povzetek petih person; dokončan in deljen zemljevid stičnih točk
Okoljski/digitalni učinek	Nevtralen / Pozitiven
Umestitev v 5C	Komuniciranje; Skupnost

Pilotni projekt 9 — Opredelitev osebnosti znamke (arhetipa) in piramide znamke

Področje	Vsebina
Področje ukrepanja	Communication; Promotion
Specifični cilji	Potrditi osebnost/arhetip znamke DANTE in zgraditi pripadajočo piramido znamke, kot podlago in dopolnitev že razvite vizualne identitete (CGP, prim. pilotni projekt 4)
Opis	Posebna delavnica s partnerstvom in, če je na voljo, z zunanjim izvajalcem, ki je že zadolžen za CGP, za izbiro arhetipa znamke, ki je najbolj skladen s pozicioniranjem poti (prim. pogl. 4.1), ter za opredelitev ravni piramide znamke (lastnosti, koristi, vrednote, osebnost, bistvo); rezultat bo usmerjal tudi naknadno preverjanje skladnosti tona komuniciranja in že pripravljenih komunikacijskih materialov
Lokalni ali mrežni projekt	Mreža (skupno za vse itinerarje)
Lokacija	Projektno območje (Italija in Slovenija)
Partnerji in/ali deležniki	Stalna delovna skupina (prim. pogl. 8.3); zunanji izvajalec za CGP (prim. pilotni projekt 4), če je na voljo
Target group	Projektno partnerstvo; posredno vsi uporabniki komunikacijskih materialov poti
Vir financiranja	Lastna sredstva partnerjev; možni dopolnilni viri financiranja po zaključku projekta
Proračun (€)	Določi se
Stanje projekta	Še ni začeto (takoj po zaključku projekta)
Kazalniki spremljanja	S strani partnerstva potrjena arhetip znamke in piramida znamke; morebitna posodobitev priročnika celostne grafične podobe (CGP)
Okoljski/digitalni učinek	Nevtralen / Pozitiven
Umestitev v 5C	Verodostojnost; Komuniciranje

6.2 Ukrepi za konkurenčnost ponudnikov storitev

Skladno z zahtevami vloge za prijavo projekta akcijski načrt opredeljuje konkretne dejavnosti, namenjene ponudnikom turističnih in nastanitvenih storitev na območju, za krepitev njihove konkurenčnosti z vključitvijo v ponudbo literarne poti DANTE:

1. Povabilo in neposredna vključitev lokalnih ponudnikov (gostinstvo, nastanitveni obrati, društva) z namenom njihove vključitve v ponudbo prek tematskih kostumov, jedilnikov in posebnih enogastronomskih izkušenj (npr. »Dnevi beneške kuhinje«, »nektar DANTE«);
2. Usposabljanje turističnih vodnikov in prostovoljcev o Dantejevi poti kot vzvod poklicnega usposabljanja na območju;
3. Razvoj partnerstev z nastanitvenimi obrati, ki znajo pripovedovati zgodbe krajev in družin, ter celostnih turističnih paketov (kultura, narava, enogastronomija), pripravljenih v sodelovanju z organizatorji potovanj in lokalnimi destinacijskimi organizacijami (DMO);
4. Spodbude za skupinska potovanja v nastanitvenih obratih, z mehanizmi rezervacije ob najmanjšem številu udeležencev.

6.3 Prihodnji projekti literarnega turizma

Akcijski načrt opredeljuje naslednje smeri prihodnjega razvoja literarne poti, ki jih je treba utrditi tudi po zaključku projekta DANTE:

1. Vzpostavitev literarnih festivalov, posvečenih poti in njenim petim itinerarjem, kot prednostne vstopne točke za privabljanje novih obiskovalcev;
2. Povezovanje in mreženje s sosednjimi itinerariji, ki že delujejo ali so v razvoju, kot so *Il Cammino di Dante*, literarni park Francesca Petrarke, itinerar, posvečen Ippolitu Nievu (Portogruaro–Cordovado), ter poti, povezane z Mariom Rigonijem Sternom na planoti Asiago, ki so bili na delavnici v Furlaniji - Julijski krajini izpostavljeni kot referenčne študije primerov;
3. Razširitev čezmejne mreže na še eno državo, kar vloga za prijavo projekta navaja kot pogoj, potreben za krepitev kandidature za naziv Kulturna pot Sveta Evrope (Cultural Routes) (prim. pogl. 8.4), saj ta zahteva vključenost vsaj treh držav članic Sveta Evrope;
4. Razvoj celostnih projektov počasnega turizma (rečni itinerariji, kolesarske poti, naravoslovne poti) v sinergiji z naravnimi parki na čezmejnem območju.

6.4 Odgovornosti partnerjev in časovnica izvajanja

Odgovornost za pet itinerarjev in z njimi povezane pilotne ukrepe je med projektnimi partnerji razdeljena glede na geografsko lokacijo, kot sledi:

Itinerar	Odgovorni partner
Čezmejni obiskovalni center v Izoli	Občina Izola – Comune di Isola (LP)
Literarno-turistični park Trst–Devin	Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina (PP2)
Čezmejni obiskovalni center Ceggia–Oriago–Benetke	Občina Ceggia (PP6)
Literarno-turistični park Videm–Moimacco–Tolmezzo	Občina Tolmezzo (PP4) / IRRIS (PP5)
Literarno-turistični park Tolmin	Tolminski muzej (PP3)

Časovni načrt prednostnih ukrepov, pripravljen na podlagi rezultatov delavnic World Café v Izoli in Benetkah, je usmerjal izvajanje dejavnosti v teku projekta. Na dan priprave tega akcijskega načrta so skoraj vsi načrtovani ukrepi zaključeni; odprti ostajajo, po svoji naravi, le pilotni ukrepi, ki segajo onkraj zaključka projekta (izdelava prototipa in testiranje spominka-sestavljanke, kandidatura za Cultural Routes, včlanitev v Associazione Parchi Letterari, validacija person kupcev in umestitev poti uporabnika, opredelitev osebnosti znamke in piramide znamke — prim. pogl. 6.1). Stanje izvajanja je naslednje:

Časovno obdobje	Ukrep	Odgovorni/opombe	Stanje
Takoj	Deljenje obstoječe komunikacijske analize in projektnih dokumentov z deležniki	Vsi partnerji	Zaključeno
V 6 mesecih	Priprava in razpošiljanje vabil za zbiranje informacij prek info-točk, ob vključitvi panožnih združenj in lokalnih kulturnih ustanov	Lokalno usklajevanje po območjih	Zaključeno
V 6 mesecih	Razširjanje informativnih gradiv projekta med šolskimi ustanovami in lokalnimi kulturnimi društvi	Vsi partnerji	Zaključeno
Do konca januarja 2026	Povabilo lokalnim ponudnikom (gostinci, društva) za vključitev v ponudbo	Lokalno usklajevanje po območjih	Zaključeno
V 3 tednih (od začetka)	Priprava digitalnih vsebin za obiskovalne centre	Tehnični/digitalni partnerji	Zaključeno

2026	Razvoj vizualne identitete (CGP), slogana in logotipa znamke DANTE	Zunanji izvajalci, usklajevanje LP	Zaključeno
6–12 mesecev	Priprava orodij za usklajevanje in spremljanje projektnih dejavnosti	Stalna delovna skupina	Zaključeno
6–12 mesecev	Razvoj lokalnih digitalnih vsebin za vsak itinerar	Lokalni partnerji	Zaključeno
6–12 mesecev	Promocija z udeležbo na obstoječih kulturnih dogodkih (festivali, pustovanje, predstavitve knjig)	Vsi partnerji	Zaključeno
12. september 2026	Slovesno odprtje čezmejnega centra za obiskovalce v Ceggii v avli občinske stavbe (Piazza Tredici Martiri 1) s predstavitvijo projektnega orodja (Toolkit) in čezmejnih literarnih itinerarjev (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 2)	Občina Ceggia (PP6)	Zaključeno
September 2026	Odprtje informacijsko-razstavne točke v Tolminu z razstavo »Iz globin pekla v nebeško luč« (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 3)	Tolminski muzej (PP3)	Zaključeno
17. oktober 2026	Uradno odprtje čezmejnega centra za obiskovalce v Izoli v Podestatovi palači (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 1)	Občina Izola – Comune di Isola (LP)	Zaključeno
Obdobje 4 (meseci 19–24)	Predaja akcijskega načrta in skupne strategije (Output 1.1)	Vsi partnerji	V predaji
Po zaključku projekta	Izdelava prototipa in testiranje spominka-sestavljanke (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 5)	Stalna delovna skupina	Še ni začeto
Po zaključku projekta	Kandidatura za naziv Kulturna pot Sveta Evrope (prim. pogl. 6.1, 8.4)	Stalna delovna skupina	Še ni začeto
Po zaključku projekta	Včlanitev v Associazione Parchi Letterari (prim. pogl. 6.1)	Stalna delovna skupina	Še ni začeto
Po zaključku projekta (takoj po zaključku)	Validacija person kupcev in umestitev poti uporabnika (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 8)	Stalna delovna skupina	Še ni začeto
Po zaključku projekta (takoj po zaključku)	Opredelitev osebnosti znamke (arhetipa) in piramide znamke (prim. pogl. 6.1, pilotni projekt 9)	Stalna delovna skupina	Še ni začeto

7. Krepitev zmogljivosti in vključevanje deležnikov

Krepitev kompetenc in stalno vključevanje deležnikov predstavljata omogočitveni pogoj za trajnost vseh ukrepov, opisanih v prejšnjih poglavjih. Skladno s priporočili orodja (Toolkit) za trajnostno upravljanje literarno-turističnih parkov (rezultat D.2.1.3) ter z ugotovitvami delavnic World Café akcijski načrt predvideva:

1. **Usposabljanje vodnikov in turističnih delavcev o Dantejevi poti**, o zgodovinsko-literarnih vsebinah in uporabi digitalnih interpretativnih orodij, s posebno pozornostjo na vodenje raznolikih skupin (družine, šole, mednarodni turisti, starejši);
2. **Programi krepitve zmogljivosti za lokalne ponudnike** (gostinstvo, nastanitve, obrt), namenjeni razvoju izdelkov in storitev, skladnih z identiteto znamke DANTE (tematski jedilniki, spominki, pripovedne izkušnje);
3. **Strukturirano vključevanje lokalnih skupnosti kot »ambasadorjev« območja** prek dogodkov ozaveščanja, ustvarjalnih delavnic in natečajev, povezanih z itinerariji, po participativnem modelu, ki je bil že preizkušen na delavnicah World Café;
4. **Vzpostavitev mrež s knjižnicami, šolami in univerzami** za razvoj izobraževalnih dejavnosti, pisateljskih delavnic in raziskovalnih projektov, povezanih z Dantejevo dediščino;
5. **Utrditev participativnega procesa tudi po zaključku projekta** s podaljševanjem srečanj v obliki World Café/Living Lab ter z vzpostavitvijo stalne delovne skupine za usklajevanje in spremljanje dejavnosti, kot to priporočata tako Strateški dokument kot orodje za trajnostno upravljanje.

8. Povzetek dejavnosti in faz izvajanja

8.1 Povzetek ključnih ukrepov

Analiza, izvedena v prejšnjih poglavjih, potrjuje, da literarni turizem ni več nišna dejavnost, temveč vse bolj samostojna sestavina kulturnega turizma in turizma dediščine (heritage tourism). Obiskovalce poganjajo predvsem želja po pripadnosti, nostalgija, iskanje avtentičnih izkušenj in duhovno bogatenje. Iz tega izhaja, da je treba pot DANTE zasnovati kot skladno pripovedno izkušnjo, ne pa kot preprosto zaporedje postaj za obisk.

SWOT analiza (pogl. 2.1) je omogočila prevod prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti v konkretne operativne usmeritve: kompetence in izkušnje partnerjev je treba skupaj s čezmejnim sodelovanjem ovrednotiti za razvoj novih vej turizma in razširitev ponudbe na nove ciljne skupine; hkrati se pomanjkljiva jasnost odgovornosti, razdrobljenost sodelovanja, pomanjkanje sistemskega financiranja in nezaupanje med javnim in zasebnim sektorjem obravnavajo s formalnimi partnerskimi sporazumi, koordinacijskim odborom, rednimi srečanji ter modelom trajnostnega in »butičnega« turizma, ki preprečuje množični turizem.

Na tej podlagi Strategija potrjuje konceptualno zasnovo projekta: poslanstvo (»Slaviti Dantejevo dediščino s počasnimi in pomenljivimi potovanji, na katerih se srečujejo čezmejni prostori, ljudje in zgodbe«), cilj (»Postati prvi čezmejni literarno-turistični park v Evropi, v katerem poezija utira pot trajnostnemu kulturnemu turizmu«) ter vizijo, torej pridobitev naziva Kulturna pot Sveta Evrope v okviru programa Cultural Routes of the Council of Europe. Okoli teh elementov je bilo opredeljenih pet strateških stebrov (pogl. 2.1) in steber, posvečen oblikovanju enotne znamke poti, razčlenjen na: potrditev poslanstva, vizije in strateških ciljev; segmentacijo ciljnih skupin (pogl. 1.3, 3.2); pozicioniranje in potrditev itinerarjev (pogl. 4); opredelitev identitete znamke in pravil vizualne identitete (pogl. 6.1); uskladitev z dejavnostmi trženjskega spleta (pogl. 5).

8.2 Časovnica in faze izvajanja

Časovni okvir izvajanja sovpada s celotnim trajanjem projekta (19. april 2024 – 18. oktober 2026, akcijski načrt pa je treba predati v obdobju 4, mesecih 19–24). Operativna pot opredeljuje dve prednostni nalogi, ki ju je treba začeti vzporedno: opredelitev modela upravljanja (pogl. 8.3) in potrditev identitete znamke, od katerih so odvisne vse nadaljnje trženjske dejavnosti. Do prvega četrtletja 2026 je treba z deležniki na vseh vključenih lokacijah potrditi identiteto znamke, začeti pripravo usklajene vizualne identitete ter pripraviti uredniški in komunikacijski načrt. Vzporedno akcijski načrt

opredeljuje operativni načrt za vsak element trženjskega spleta (pogl. 5), vključno s storitvami, oblikovanjem cen in uskladitvijo s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi (podroben časovni načrt v pogl. 6.4).

Ta akcijski načrt opredeljuje obdobje veljavnosti, ki se razteza tri leta po zaključku projekta, torej do leta 2029, kot najkrajše obdobje, potrebno za dokončanje še odprtih pilotnih ukrepov (kandidatura za certifikat Cultural Routes in včlanitev v Associazione Parchi Letterari, prim. pogl. 6.1 in 8.4). Priporoča se vmesni pregled načrta v letu 2028, ki ga izvede stalna delovna skupina iz pogl. 8.3, po možnosti ob vključitvi zunanjega subjekta, ki ni del partnerstva, za zagotovitev nepristranskosti in objektivnosti ocene.

8.3 Priporočila za institucionalno podporo, financiranje in upravljanje poti

Orodje za trajnostno upravljanje (Toolkit), pripravljeno v okviru projekta DANTE (rezultat D.2.1.3), navaja, da je dolgoročna trajnost itinerarjev in prihodnjih literarno-turističnih parkov odvisna od jasnega okvira upravljanja, opredeljenega že v prvih fazah načrtovanja, ki natančno določa odgovornosti partnerjev, načine sodelovanja in možnosti financiranja. Razvoj naj bi potekal postopno in modularno, tako da se prilagaja razpoložljivim virom, in naj bi se izognil togim modelom, vsiljenim od zgoraj.

Tipologija literarno-turističnih parkov, ki jo opredeljuje orodje (park s kulturnim središčem, krajinski park, interpretativni park, mrežni park dediščinskih centrov, čezmejni mrežni park), nakazuje različne modele upravljanja: kjer že obstaja utrjena kulturna infrastruktura (kot v Izoli), je smiselno okrepiti središče z močno institucionalno podporo; kjer je dediščina razpršena na več lokacijah (kot na območju Devin–Trst–Izola), je treba dati prednost sodelovalnemu upravljanju, ki temelji na mrežah med institucijami, muzeji, arhivi in lokalnimi skupnostmi. Za čezmejno mrežo DANTE kot celoto se priporoča uvedba skupnih interpretativnih standardov, enotne vizualne identitete in usklajenih modelov upravljanja med italijanskimi in slovenskimi partnerji, ob ohranjanju organizacijske avtonomije posameznih območij.

Glavno priporočilo Strateškega dokumenta zadeva opredelitev in konkretno izvajanje modela upravljanja in komuniciranja med deležniki, ki je opredeljen kot ključni dejavnik uspeha poti, pri čemer opozarja na tri tveganja, ki jih je treba spremljati: omejeno vključenost projektnih partnerjev po fazi strateškega oblikovanja; neusklajeno in nenadzorovano izvajanje strategije; nezadostna sredstva, namenjena promociji in razvoju ponudbe (prim. pogl. 10). Zato se priporoča uvedba matrike odgovornosti tipa RACI (opredelitev štirih vlog je podana v pogl. 5.6) za enolično umestitev vlog in odgovornosti vzdolž celotne verige upravljanja poti, ter priprava stalnega operativnega orodja – Akcijskega načrta za upravljanje, ki se posodablja vsaj enkrat letno – ki strateške

usmeritve in rezultate spremljanja (pogl. 9) prevede v konkretne ukrepe, z opredeljenimi cilji, dejavnostmi, odgovornimi osebami, roki in kazalniki za posamezno področje (kulturni razvoj, vključevanje skupnosti, izobraževanje in raziskave, turizem in obiskovalci, trajnostno upravljanje, organizacijski razvoj), med drugim tudi sistematično iskanje dolgoročnih virov financiranja.

Koordinacijski organi in postopek pregleda

Kot neposreden odziv na slabost »nejasno opredeljene odgovornosti in razdrobljeno sodelovanje«, ugotovljeno v SWOT analizi (pogl. 2.1), akcijski načrt opredeljuje dva operativna koordinacijska organa. **Stalno delovno skupino DANTE, ki je bila vzpostavljena že v okviru krepitve zmogljivosti (pogl. 7), sestavlja** po en predstavnik vsakega projektnega partnerja (LP in PP2–PP6), sestaja pa se polletno zaradi spremljanja dejavnosti, posodabljanja Akcijskega načrta za upravljanje in operativnega odločanja o dejavnostih, ki vključujejo več partnerjev. Skupina se pri odločitvah v zvezi z identiteto znamke in komuniciranjem opira na **koordinacijski organ »DANTE«**, predlagan na delavnici v Benetkah (prim. pogl. 5.6), ki mu je zaupan enoten nadzor nad znamko in uredniškim načrtom. Postopek pregleda načrta ni omejen zgolj na vmesno preverjanje leta 2028 (pogl. 8.2): stalna delovna skupina vsako leto opravi pregled stanja izvajanja pilotnih ukrepov (pogl. 6.1) in kazalnikov spremljanja (pogl. 9), pri čemer se morebitne spremembe časovnega načrta (pogl. 6.4) zabeležijo v zapisniku.

Matrika odgovornosti RACI

Kot dopolnilo priporočilu za uvedbo sheme RACI je v nadaljevanju predstavljena prva matrika odgovornosti za glavne dejavnosti akcijskega načrta, ki jo mora stalna delovna skupina redno posodabljati:

Dejavnost	Občina Izola (LP)	Partnerji PP2–PP6	Stalna delovna skupina	Zunanji izvajalci / lokalna TZ
Identiteta znamke in CGP (pogl. 6.1)	A	C	R	C
Upravljanje obiskovalnih centrov (pogl. 6.1)	R (Izola)	R (Ceggia, za italijanski center)	A	C
Digitalne vsebine in rezervacije (pogl. 5.1, 5.6)	C	C	A	R
Usposabljanje vodnikov in operaterjev (pogl. 5.5, 7)	I	I	A	R

Komuniciranje in družbena omrežja (pogl. 5.4)	C	C	A	R
Kandidatura za naziv Kulturna pot Sveta Evrope (pogl. 6.1, 8.4)	A	R	C	I
Včlanitev v Associazione Parchi Letterari (pogl. 6.1)	A	I	R	I
Spremljanje in pregled načrta (pogl. 8.2, 9)	I	I	A/R	I

Legenda: R = Responsible (izvaja dejavnost); A = Accountable (zanjo odgovarja in odloča); C = Consulted (je posvetovan); I = Informed (je obveščen o izidu).

8.4 Merila za certifikacijo Kulturna pot Sveta Evrope

Kot je navedeno v poglavju 1.2, je dolgoročni strateški cilj projekta DANTE kandidatura poti, v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante*, za certifikat Kulturne poti Sveta Evrope v okviru Razširjenega delnega sporazuma o kulturnih poteh (EPA), ustanovljenega z Resolucijo CM/Res(2013)66. Ta certifikat zahteva, da je pot priznana kot projekt kulturnega, izobraževalnega in turističnega sodelovanja, namenjen razvoju in promociji poti, ki temelji na zgodovinski ali kulturni temi transnacionalnega pomena, pomembni za razumevanje skupnih evropskih vrednot.

Glavna merila, ki jih je treba izpolniti in ki jih akcijski načrt vključuje že od faze izvajanja, obsegajo: vzpostavitev mreže sodelovanja, ki vključuje vsaj tri države članice Sveta Evrope (pogoj, ki zahteva, kot je navedeno v pogl. 6.3, razširitev partnerstva onkraj Italije in Slovenije); tematsko skladnost poti s temo transnacionalnega pomena (osebnost in delo Danteja Alighierija, ki je že priznano na evropski ravni); program znanstvenega raziskovanja in razvoja v podporo zgodovinsko-kulturnim vsebinam itinerarja; program ovrednotenja spomina, zgodovine in evropske kulturne dediščine; kulturne in izobraževalne izmenjave med vključenimi območji; razvoj pilotnih projektov ter zglednih turističnih in kulturnih izdelkov vzdolž poti (prim. pogl. 6.1); ter komunikacijska in promocijska orodja, ki lahko posredujejo identiteto poti evropski in mednarodni javnosti (prim. pogl. 5.4). Skladno s priporočili Strateškega dokumenta akcijski načrt predvideva, da bo po potrditvi cilja certifikacije s strani partnerstva opredeljena posebna časovnica

kandidature, z dodelitvijo posebnih odgovornosti v okviru matrike upravljanja RACI (pogl. 8.3).

Čeprav je še vedno pogojena z dokončno potrditvijo cilja s strani partnerstva, se predlaga naslednja okvirna časovnica kandidature, skladna s Fazo 3 in z obdobjem veljavnosti tega načrta (prim. pogl. 6, 8.2): **2027** – začetek stikov za razširitev partnerstva na še eno državo članico Sveta Evrope, kar je pogoj, potreben v skladu z merili EPA; **2027–2028** – priprava programa znanstvenega raziskovanja in zahtevane dokumentacije; **2028** – preverjanje stanja napredka ob vmesnem pregledu načrta (pogl. 8.2); **2029** – uradna predložitev kandidature, ki jo pripravi stalna delovna skupina (pogl. 8.3).

8.5 Umestitev ukrepov v okvir 5 C iz Budimpeštanske deklaracije

Skladno z navedbami v pogl. 2.1 je v nadaljevanju predstavljena prečna umestitev ukrepov tega akcijskega načrta v okvir »5 C« Budimpeštanske deklaracije o svetovni dediščini (2002) — Verodostojnost, Ohranjanje, Krepitev zmogljivosti, Komuniciranje, Skupnost. Ta umestitev ne nadomešča že sprejete razdelitve po poglavjih (izpeljane iz Strateškega dokumenta in trženjskega spleta 7P), temveč predstavlja njen dopolnilni interpretativni ključ.

Poglavje akcijskega načrta / Področje ukrepanja	5 C (Budimpeštanska deklaracija)
4. Pozicioniranje in identiteta (5 itinerarjev, znamka poti)	Verodostojnost
5.1–5.7 Akcijski načrt trženjskega spleta	Verodostojnost; Komuniciranje
6.1 Pilotni ukrepi (obiskovalna centra v Izoli in Ceggii–Oriagu–Benetkah, razstavna točka v Tolminu, vizualna identiteta DANTE, spominek-sestavljanka, kandidatura Cultural Routes, včlanitev v Associazione Parchi Letterari, validacija person kupcev in poti uporabnika, arhetip znamke in piramida znamke)	Verodostojnost; Ohranjanje; Skupnost; Komuniciranje
6.2 Konkurenčnost ponudnikov turističnih storitev	Skupnost; Krepitev zmogljivosti
6.3 Prihodnji projekti in razširitev partnerstva	Verodostojnost; Ohranjanje
7. Krepitev zmogljivosti	Krepitev zmogljivosti; Skupnost
8.3 Upravljanje, financiranje in matrika RACI	Skupnost; Krepitev zmogljivosti
8.4 Certifikacija Kulturna pot Sveta Evrope	Verodostojnost; Ohranjanje
9. Načrt spremljanja in kazalniki	prečno za vseh 5 C

Iz preglednice je razvidno dobro splošno ravnovesje, z naravno koncentracijo na Verodostojnosti (skladno s še začetno fazo poti, v kateri je prednostna naloga utrditi prepoznavnost in tematsko skladnost) ter na Skupnosti (skladno s participativno zasnovo delavnic World Café, pogl. 2.2). Razsežnost Ohranjanja je najmanj izrecno pokrita: priporoča se njena okrepitev v naslednjih pregledih načrta (pogl. 8.2), zlasti v zvezi z varstvom lokacij in objektov, vključenih v obiskovalne centre, ter okoljsko trajnostjo, ki so jo zahtevali anketiranci v projektni raziskavi (pogl. 3.1).

9. Načrt spremljanja in kazalniki

9.1 Opredelitev kazalnikov

Na podlagi sistema ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI), razvitega v orodju za trajnostno upravljanje literarno-turističnih parkov (rezultat D.2.1.3), se predlaga prilagoditev nabora kazalnikov za akcijski načrt, razdeljenega na šest skupin, ki se pretežno letno spremljajo prek evidenc dejavnosti, vprašalnikov za obiskovalce in skupnosti, spremljanja območja ter občasnih strokovnih ocen:

1. **Kulturni kazalniki** — število vzpostavljenih interpretativnih programov/poti, število kulturnih dogodkov, število novo pripravljenih interpretativnih vsebin, delež digitaliziranih vsebin, stanje ohranjenosti dediščinskih lokacij (vsaki 2 leti);
2. **Družbeni kazalniki** — število aktivnih partnerjev, vključenih društev, mobiliziranih prostovoljcev, participativnih dogodkov, stopnja zadovoljstva skupnosti, število čezmejnih partnerstev in skupnih projektov, medijska prepoznavnost;
3. **Izobraževalni kazalniki** — šolski obiski, didaktične delavnice, partnerstva z univerzami, raziskovalni projekti, udeleženci programov, pripravljeno izobraževalno gradivo;
4. **Turistični kazalniki** — število obiskovalcev, povprečno trajanje obiska, delež ponovnih obiskov, zadovoljstvo obiskovalcev, uporaba digitalnih interpretativnih vsebin, število vodenih ogledov, povprečna turistična poraba;
5. **Okoljski kazalniki** — delež obiskovalcev, ki uporabljajo trajnostno mobilnost, uporaba javnega prevoza in kolesarskih poti, stanje naravne dediščine, število sprejetih trajnostnih ukrepov, količina odpadkov, nastalih na dogodkih, ter delež recikliranih materialov;
6. **Upravljavski kazalniki** — delež izvedbe letnega načrta, število partnerstev in novih projektov, pridobljena sredstva, število skupnih čezmejnih dejavnosti in koordinacijskih sestankov.

Za vsako skupino se priporoča strnjena nadzorna plošča s tremi ravnmi (cilj dosežen / potrebne izboljšave / potrebni ukrepi), ki se letno posodablja ob koncu cikla spremljanja in služi kot podlaga za letno poročilo ter posodobitev akcijskega načrta.

9.2 Povezava s programskim kazalnikom 3.1.2

Zgoraj opisan sistem operativnih kazalnikov KPI predstavlja vsebinski dokaz v podporo programskemu kazalniku Interreg VI-A Italija-Slovenija 3.1.2 »Skupno razvite strategije in akcijski načrti« (Output 1.1, ciljna vrednost 2,00: strategija + akcijski načrt). Pričujoči

akcijski načrt, ki so ga participativno pripravili italijanski in slovenski partnerji ter ga je treba redno posodabljati na podlagi rezultatov spremljanja, sam po sebi predstavlja skupno orodje, ki ga zahteva kazalnik: njegovo formalno sprejetje s strani partnerstva, skupaj z dokumentarnim dokazilom o postopku zbiranja podatkov KPI, omogoča preverljivo poročanje o doseganju programskega cilja.

10. Analiza tveganj

Skladno s SWOT analizo (pogl. 2.1) ter priporočili Strateškega dokumenta in orodja za trajnostno upravljanje akcijski načrt opredeljuje naslednja glavna tveganja za njegovo izvajanje, skupaj z ustreznimi ukrepi za njihovo omilitev:

Tveganje	Verjetnost / Vpliv	Ukrepi za omilitev
Omejena vključenost partnerjev po fazi strateškega oblikovanja	Srednja / Visok	Uvedba matrike RACI in stalne koordinacijske delovne skupine (pogl. 8.3)
Neusklajeno in nenadzorovano izvajanje strategije med državama	Srednja / Visok	Opredelitev posebnega koordinacijskega organa/subjekta »DANTE« in redni koordinacijski sestanki (pogl. 6.4, 8.3)
Nezadostna sredstva za promocijo in razvoj ponudbe po zaključku projekta	Srednja / Visok	Sistematično iskanje dolgoročnih virov financiranja v okviru Akcijskega načrta za upravljanje (pogl. 8.3)
Medsebojno nezaupanje med javnim in zasebnim sektorjem	Nizka / Srednji	Zgodnje in stalno vključevanje lokalnih ponudnikov (pogl. 6.2, 7) ter formalni partnerski sporazumi
Odpor lokalnih skupnosti do sprememb	Nizka / Srednji	Strukturirano vključevanje skupnosti prek delavnic World Café/Living Lab in prostovoljskih programov (pogl. 7)
Tveganje množičnega turizma (overtourism), ki je v nasprotju s trajnostno ponudbo	Nizka / Visok	Model »butičnega« in počasnega turizma, spremljanje okoljskih kazalnikov (pogl. 9.1)
Težave pri usklajevanju prioritet med italijansko in slovensko ekipo	Srednja / Srednji	Stalno dvojezično komuniciranje in redni pregled politik ter dejavnosti (pogl. 8.3)
Upravne ovire pri infrastrukturnem razvoju in dostopu do financiranja	Srednja / Srednji	Zgodnje načrtovanje infrastrukturnih pilotnih ukrepov (pogl. 6.1) in iskanje sinergij z drugimi programi financiranja
Merila za certifikacijo Cultural Routes niso dosežena v predvidenih rokih (npr. razširitev na tretjo državo)	Srednja / Srednji	Opredelitev posebne časovnice kandidature in aktivno iskanje novih mednarodnih partnerjev (pogl. 8.4)

11. Zaključki

Pričujoči akcijski načrt v konkretne operativne ukrepe prevaja vizijo in cilje, opredeljene v Strateškem dokumentu projekta DANTE, ter vključuje posebne zahteve vloge za prijavo projekta (aktivnost 1.3, rezultati D.1.3.1–D.1.3.3) skupaj z idejami in predlogi, zbranimi med participativnim procesom treh delavnic World Café, izvedenih v Izoli, Benetkah in Furlaniji - Julijski krajini. Čezmejna literarna pot DANTE se oblikuje kot celosten sistem petih itinerarjev, od katerih je vsak vezan na fizični kraj in poglavje Dantejeve kozmologije, podprt s skupnim modelom upravljanja, akcijskim načrtom za trženjski splet, razčlenjenim na sedem operativnih vzvodov, ter sistemom spremljanja, strukturiranim v šest skupin kazalnikov.

Njegovo izvajanje bo zahtevalo stalno usklajevanje med šestimi projektnimi partnerji in deležniki na območju, v skladu z odgovornostmi in časovnico, opredeljenima v poglavju 6.4, ter redno posodabljanje tega dokumenta, skladno s priporočili orodja za trajnostno upravljanje literarno-turističnih parkov. Dolgoročni cilj — kandidatura poti, v sinergiji s potjo *Il Cammino di Dante*, za certifikat Kulturne poti Sveta Evrope — predstavlja obzorje, h kateremu so usmerjeni vsi ukrepi, opisani v tem akcijskem načrtu, kot priznanje transnacionalnega pomena dantejevske dediščine, ki si jo delita Italija in Slovenija.

12. Povzetek za javnost (Citizen Summary)

Projekt DANTE ustvarja čezmejno literarno pot med Italijo in Slovenijo, posvečeno osebnosti Danteja Alighierija. V zadnjih letih se vse več ljudi odloča za potovanja po sledeh svojih najljubših knjig in avtorjev: literarni turizem namreč ni več nišna dejavnost, temveč pravi rastoči turistični produkt. Zgodbe in literarna dela imajo moč, da bralce spremenijo v obiskovalce krajev, ki so jih navdihnila, in prav na tej moči temelji projekt DANTE: skozi Dantejevo življenje in delo povezati kraje in skupnosti na obeh straneh meje.

Pot sestavlja pet itinerarjev, od katerih je vsak oblikovan po tehniki zgodbarjenja, skupaj pa bodo ustvarili eno veliko skupno literarno pot. Glavni cilj je oblikovati skupen turistični izdelek in znamko, ki bosta lahko skladno in trajnostno povezala kraje kulturnega pomena, lokacije, povezane z Dantejevim spominom, ter lokalne skupnosti obeh držav. Projekt želi poleg tega spremeniti način, kako gledamo na kulturno dediščino čezmejne regije, in jo ovrednotiti prek literarnih poti in skupne strategije, zasnovane za dolgoročno delovanje. Največja ambicija je povezati pot DANTE z italijansko potjo »*Il Cammino di Dante*«, tako da bi lahko celotna pot nekega dne pridobila prestižni certifikat Kulturne poti Sveta Evrope.

Da bi to dosegel, je projekt organiziral številne delavnice in srečanja z občani, turističnimi delavci in lokalnimi skupnostmi, da bi zbral ideje, delil znanje ter skupaj oblikoval vsebine in zgodbe poti. Velika pozornost je namenjena tudi oblikovanju usklajene in prepoznavne podobe — prave »znamke« poti DANTE — ki naj se dosledno uporablja na vseh komunikacijskih kanalih, ter usposabljanju vključenih ljudi, da bodo znali kar najbolje predstaviti to kulturno dediščino.

Končni rezultat bo trajna čezmejna literarna pot, ki bo omogočila boljše poznavanje skupne dediščine obeh držav, okrepila sodelovanje med italijanskimi in slovenskimi skupnostmi ter prinesla konkretne koristi območju: več kulturnih dejavnosti, večjo udeležbo prebivalcev in trdnejše dolgoročno varstvo literarne dediščine, povezane z Dantejem Alighierijem.